

PROGRAM DEJAVNOSTI - predlog

**KNJIŽNICE RADLJE OB DRAVI
V LETU 2024**

Pripravila Slavica Potnik
september 2023

KAZALO

UVOD	3
1 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI – KADROVSKI NAČRT	3
1.1 Stanje kadrov in kadrovski načrt	3
1.2 Način zaposlitve	5
1.3 Povzetek	5
2 NABAVA IN STROKOVNA OBDELAVA GRADIVA	6
2.1 Nabava knjižničnega gradiva v letu 2023	6
2.2 Pridobivanje gradiva v letu 2023	7
2.2.1 Nakup knjižničnega gradiva v letu 2023	7
2.2.2 Podarjeno gradivo	7
2.2.3 Dostop do podatkovnih baz v okviru izvajanja nalog območne koroške knjižnice	7
2.3 Strokovno bibliotekarsko delo	8
3 INFORMACIJSKA SLUŽBA	8
3.1 Pomoč uporabnikom pri pridobivanju informacij	8
3.2 Informiranje uporabnikov	9
4 MATIČNA SLUŽBA	9
5 DOMOZNANSKA DEJAVNOST	9
6 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE DELAVCEV	9
7 POSLOVANJE Z UPORABNIKI	9
7.1 Odpiralni čas	10
7.2 Uporabniki knjižnice	11
7.3 Stroški uporabe knjižnice za uporabnike in člane	11
7.4 Načrtovanje obiska in izposoje	12
8 PRIREDITVE IN DRUGE DEJAVNOSTI	13
8.1 Prireditve za otroke in mladino	13
8.2 Prireditve za odrasle	17
8.3 Druge promocijske dejavnosti za prepoznavnost knjižnice	18
9 MODERNIZACIJA KNJIŽNIC (oprema in prostori)	19
9.1 Oprema	19
9.2 Prostori	20
10 FINANČNI NAČRT	20
11 ZAKLJUČEK	21

UVOD

Predlog programa dejavnosti knjižnice za leto 2024 je dokument, ki vsebinsko določa izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in temelji na zakonskih podlagah:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18 – ZNOrg),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003 in),
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028,
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (MUV 21/2003),
- Statut Knjižnice Radlje ob Dravi,
- drugi notranji akti in pravilniki knjižnice.

Knjižnica Radlje ob Dravi je splošna, javno dostopna knjižnica. Potencialni uporabniki knjižnice so vsi prebivalci območja, ki ga knjižnica s svojo dejavnostjo pokriva, to je prebivalci občin Radlje ob Dravi, Muta, Podvelka, Vuzenica in Ribnica na Pohorju, po podatkih za leto 2023: 15.628 prebivalcev.

Knjižnica je zakladnica kulturnega bogastva, stičišče raznih človekovih interesov, usmerjevalka znanja za vse generacije in tudi spodbujevalka duševne aktivnosti za uporabnike s posebnimi potrebami. Vedno bolj se oblikuje v prostor navdiha, učenja, srečevanja in druženja za vse prebivalce različne starosti, narodnosti, izobrazbe, veroizpovedi. Naš globalni cilj je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in ustanoviteljev. Uporabnikom omogočamo dostop do knjižničnega gradiva in informacij iz lastne zbirke, zbirk drugih knjižnic in ostalih ponudnikov informacij. Občanom želimo z zagotavljanjem kakovostnih knjižničnih storitev izboljšati kvaliteto življenja, razvijati bralno kulturo in ne nazadnje prispevati k polnejšemu bivanju posameznikov. Zaposlene odlikuje strokovnost, razvojna naravnost in prijaznost. Kot partnerji sodelujemo z organizacijami, ustanovami, društvi in zavodi na lokalnem in nacionalnem nivoju.

1 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI – KADROVSKI NAČRT

1.1 STANJE KADROV in KADROVSKI NAČRT ZA LETO 2024

Stanje:

V letu 2023 je v knjižnici redno in po pogodbi zaposlenih: 6,8625 delavcev, od tega: 1 direktor, 0,80 računovodsko-administrativnega delavca in 5 strokovnih delavcev. Za plačo redno zaposlenih prispevajo sredstva občine ustanoviteljice v celoti.

Potrebni kadri:

Kratkoročni cilj na področju zaposlovanja kadrov je: dodatna zaposlitev enega strokovnega delavca, knjižničarja, po možnosti s pedagoškim znanjem. Zaposlitev načrtujemo s 1. aprilom 2024, ker predvidevamo, da bo do takrat sprejet z vsemi občinami usklajen finančni načrt. **Za zaposlitev novega delavca potrebujemo v skladu s 17. členom pravilnika o sistemizaciji soglasje vseh občin ustanoviteljic.**

Dolgoročni cilj na področju zaposlovanja kadrov je:

- po trenutno še veljavnem Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi: **dodatna zaposlitev 0,2 računovodsko-administrativnega delavca, enega strokovnega delavca in 0,5 čistilke.**

- po pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki je trenutno v fazi sprejemanja in upošteva nov izračun potrebnih minimalnih kadrov na podlagi Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (veljaven od 18. 3. 2023): **dodatna zaposlitev 0,2 računovodsko-administrativnega delavca, treh strokovnih delavcev, 0,5 čistilke ter 0,5 hišnika.**

Obrazložitev:

Kadrovski načrt, ki je sestavni del pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v nobenem primeru še ni izpolnjen in tako po trenutno veljavnem kot po pripravljem novem pravilniku predvideva nove zaposlitve tako strokovnega kot tehničnega kadra. O potrebi po dodatnih strokovnih delavcih v knjižnici že več let opozarjamo občine ustanoviteljice. Zaradi nezadostnega števila zaposlenih knjižnica ne more izvajati vseh dejavnosti, ki so predvidene v zakonskih podlagah, ki urejajo področje delovanja splošnih knjižnic. V sodobni družbi pospešene digitalizacije, katere neljuba posledica so pogosta izključevanja določenih družbenih skupin, so se še bolj izrazile potrebe po dodatnih in vedno novih oblikah dejavnosti za spodbujanje branja in vsakovrstne pismenosti, dvig bralne kulture in usposabljanje za uporabo novih tehnologij. Knjižnica s svojim delom izkazuje, da kolikor je mogoče, sledi potrebam spreminjajoče se družbe in se pri tem smiselno povezuje z drugimi deležniki, vendar je prav zaradi premalo kadrov v naših lokalnih okoljih še vedno manj učinkovita.

Z dodatnimi zaposlitvami v prihodnjih letih in doseženo vsaj minimalno kadrovsko zasedbo strokovnih delavcev bomo uspešneje reševali izzive, ki jih prinašajo potrebe sodobne družbe:

- uspešno usposabljanje uporabnikov iz vseh družbenih skupin za učinkovito uporabo digitalno podprtih knjižničnih storitev,
- izboljšanje dostopnosti knjižničnih storitev s podaljšanjem odpiralnih časov posameznih enot knjižnice,
- oblikovanje dodatnih programov in prilagoditev obstoječih dejavnosti za spodbujanje branja in razvoj raznovrstnih pismenosti za posamezne skupine uporabnikov.

Načrtovane aktivnosti na področju zaposlovanja v letu 2024:

Za leto 2024 načrtujemo ob ohranjenem številu zaposlenih **dodatno zaposlitev knjižničarja**. V tem finančnem načrtu upoštevan kadrovski načrt je določen v Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi, sprejetem novembra 2005. Trenutno poteka postopek sprejemanja novega pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, katerega podlaga so določbe v Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Ur. list RS, št.: 28/2023), ki je v veljavi od 18. 3. 2023. Tudi v novem pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki bo predvidoma sprejet do konca leta 2023, bo kadrovski načrt oblikovan tako, da se bo načrtovalo postopno zaposlovanje novih kadrov.

Potrebo po dodatni zaposlitvi utemeljujemo:

- z načrtovanim postopnim povečanjem odpiralnega časa v krajevnih knjižnicah, ki niso odprte v skladu z Uredbo o spremembi Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, ki je v veljavi od 7.1.2023 in na novo določa obratovalni čas enot splošne knjižnice,
- s povečano potrebo po kadru, usposobljenem za izvajanje dejavnosti za spodbujanje branja pri otrocih in mladini,

- s povečanim tveganjem za nepredvidena zapiranja knjižnic zaradi odsotnosti strokovnega kadra iz različnih zdravstvenih in drugih razlogov (izobraževanja, usposabljanja, dopusti).

Ovrednotenje stroškov dela temelji na doslednem upoštevanju zakonodaje na področju plač javnih uslužbencev in vseh ostalih zakonov, s katerimi se urejajo javne finance.

Stanje in načrtovanje kadrov je razvidno iz KADROVSKEGA NAČRTA:

oblika zaposlitve	delovno mesto	stanje 2023 (število delavcev na dan 30.9.2023 in predvidoma 31.12.2023)	kadrovski načrt 2024 (število delavcev na dan 1.1.2024)	Stanje od 1.4.2024 - dodatna zaposlitvev knjižničar	dodatno zaposlovanje v prihodnjih letih	končno stanje po veljavnem Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest (sprejetem 2005)	končno stanje po novem Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki je trenutno v pripravi
redna zaposlitev	direktor	1	1	1	0	1	1
	administrativno -računovodski delavec	0,8	0,8	0,8	0,2	1	1
	čistilka	0	0	0	0,5	0,5	0,5
	hišnik	0	0	0	0	0	0,5
	knjižničar	0,5	0,5	1,5	1	2,5	3
	višji knjižničar	1,5	1,5	1,5	0	1,5	1
	bibliotekar	3	3	3	0	3	5
	skupaj število redno zaposlenih	6,8	6,8	7,8	1,7	9,5	12
zaposlitev po pogodbi	bibliotekar	0,0625	0,0625	0,0625	0	0,0625	0
	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI	6,8625	6,8625	7,8625	1,7	9,5625	12

1.2 NAČIN ZAPOSLOTITVE

Redna zaposlitev

Struktura redno zaposlenih delavcev v Knjižnici Radlje je razvidna iz zgornje tabele. Vsi redno zaposleni delavci izpolnjujejo predpisane pogoje za zasedbo delovnega mesta in imajo opravljene strokovne kvalifikacije za opravljanje strokovnega dela.

Zaposlitev po pogodbi

Ta oblika zaposlitve je v knjižnici prisotna zaradi kombinacije šolske in splošne knjižnice v knjižnici na Kapli.

Javna dela

Za leto 2024 ne načrtujemo javnih del.

1.3 POVZETEK

Predvideni stroški za plače in ostale stroške dela redno zaposlenih delavcev v Knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2024 znašajo **265.160 €**, od tega znašajo predvideni stroški za novo zaposlenega knjižničarja 14.484 €. Ovrednotenje stroškov dela temelji na doslednem upoštevanju zakonodaje na področju plač javnih uslužbencev in vseh ostalih zakonov, s katerimi se obvladujejo javne

finance. Upoštevali smo tudi zvišanje plač pri zaposlenih, ki bodo v letu 2024 izpolnjevali pogoje za napredovanje ter sredstva za plačilo redne delovne uspešnosti zaposlenih.

2 NABAVA IN STROKOVNA OBDELAVA GRADIVA

2.1 Nabava knjižničnega gradiva v letu 2024

Pri nabavi knjižničnega gradiva bo knjižnica upoštevala **Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2024**. To je dokument, ki določa osnovne kriterije za nakup knjižničnega gradiva v koledarskem letu. Osnove za oblikovanje kriterijev in meril izhajajo iz:

- zakonodaje na področju knjižnične dejavnosti, konkretno predvsem iz: Pravilnika o pogojih za opravljanje knjižnične javne službe, Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice (2018-2028), Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, priporočil Nacionalnega programa na področju kulture;
- posebnosti okolja, posebne potrebe nekaterih skupin prebivalcev v domačem okolju;
- posebnosti, značilnosti in cilji knjižnice in lokalnih skupnosti.

Dokument je objavljen na spletni strani knjižnice.

Knjižnica bo torej spremljala izdajo slovenske in tuje produkcije, nabavljala knjige, revije in drugo gradivo z namenom, da **se približa normativom in standardom, ki veljajo za splošne knjižnice, ob čemer bomo seveda spremljali in upoštevali potrebe in želje neposrednega okolja v katerem delujemo.**

		zakonska podlaga: Strokovna priporočila in standardi za knjižnice 2018-2028	Prirast novega gradiva v letu 2024 s predlaganimi finančnimi sredstvi	v primeru nižjih sredstev	v primeru višjih sredstev
1	SKUPAJ nakup KNJIŽNEGA gradiva	vsaj 250 izvodov na 1000 preb.	3907 izvodov 2870 naslovov	ustrezno manj	ustrezno več
2	nakup NEKNJIŽNEGA gradiva		8 izvodov na 1000 preb., kar je 126 izvodov 104 naslovov	ustrezno manj	ustrezno več
3	nakup e knjig		150 naslovov 150 izvodov/licenc	ustrezno manj	ustrezno več
	Nakup zvočnih knjig	Vsaj 100 naslovov	100 naslovov 100 izvodov/licenc	enako	ustrezno več
4	nakup periodike za osrednjo knjižnico	vsaj 100 naslovov	100 naslovov	enako	enako
5	nakup periodike za posamezno organizacijsko enoto	vsaj 30 naslovov	30 naslovov	ustrezno manj	enako
6	razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom	strokovno:leposlovno gradivo = 60:40 % v OK in 50:50% v krajevnih knjižnicah	60:40 v OK in 50:50 v krajevnih knjižnicah	V vseh enotah 50:50	enako

7	odstotek gradiva za otroke do 15. leta	25 -30 % (oziroma se upošteva delež otrok in mladine med prebivalci)	35 %	enako	32 %
---	---	--	-------------	-------	------

2.2 Pridobivanje gradiva v letu 2024

2.2.1 Nakup knjižničnega gradiva v letu 2024

Koliko sredstev bomo namenili za nakup knjižničnega gradiva v letu 2024 bo znano, ko bodo sprejeti proračuni občin ustanoviteljic in znan rezultat javnega poziva Ministrstva za kulturo, zato v finančnem načrtu navajamo sredstva v višini 102.786 €, ki so izračunana na podlagi strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice. Po dosedanjih izkušnjah bodo namenska sredstva po sprejetju republiškega proračuna in proračunov občin ustanoviteljic nižja od predvidenih.

Nakup za posamezno enoto knjižnice bo tako odvisen od namenskih sredstev posamezne občine in republiških sredstev. Pri nakupu bomo ravnali v skladu z merili iz Letnega načrta nakupa knjižničnega gradiva za leto 2024. Zaradi relativno nizkih sredstev za nakup gradiva s strani republike in nizkih sredstev iz občinskih proračunov, bo še pomembneje, kaj in koliko bomo kupili, da bo dolgoročni negativni vpliv na knjižnično zbirko in na izvajanje osnovne dejavnosti knjižnice ublažen.

2.2.2 Podarjeno gradivo

Nakup gradiva ni v Knjižnici Radlje ob Dravi edini način pridobivanja gradiva. Gradivo bomo pridobivali tudi v obliki darov. Darovalci so predvsem uporabniki in obiskovalci knjižnice, ki sprejmejo naše pogoje pri darovanju knjig in drugega gradiva knjižnici. Ti pogoji se nanašajo na našo popolno suverenost pri odločanju, kako bomo z gradivom ravnali. Le del podarjenega gradiva namreč uvrstimo v knjižnično zbirko, del podarimo naprej zainteresiranim društvom, del pa predamo bukvarni. Ker darovalci podarjajo zelo dobro ohranjene knjige, ki pa jih ne uvrstimo v lastno zbirko, ker imamo že zadostno število izvodov, bomo tudi v letu 2024 takšno gradivo ponudili uporabnikom in obiskovalcem za simbolični prispevek. Denarni prispevki, ki so zbrani na tak način, se pretežno namenijo nakupu gradiva in izvedbi dejavnosti za obiskovalce.

Knjige opremimo z dobro vidno oznako »Bukvice za vsakogar« in izpostavimo pri pultu v osrednji knjižnici. Med ponujenim gradivom je tudi takšno, ki smo ga izločili iz knjižnične zbirke in ni preveč obrabljeno ali zastarelo. Namen ponudbe je povečati dostopnost do knjig uporabnikom in bralcem v našem okolju, prav tako je pomemben vidik ohranjanje uporabnosti knjige, za katero še obstaja interes za uporabo. S tem prispevamo k odnosu do knjig in dobrin nasploh ter k varovanju okolja z zmanjševanjem zavrženih stvari.

2.2.3 Dostop do podatkovnih baz v okviru izvajanja nalog Območne koroške knjižnice, do portala elektronskih knjig Biblos in do portala elektronskih zvočnih knjig Audibook

Koroške knjižnice se vsako leto dogovarjamo o številu in vrsti baz podatkov, ki jih v okviru območnih nalog omogoči Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, ki kot študijska knjižnica in največja koroška knjižnica izvaja območne naloge na Koroškem. Dostop do podatkovnih baz je tako omogočen vsem obiskovalcem koroških knjižnic, kar je pomemben del ponudbe sodobne knjižnice in za uporabnike, ki vedno več iščejo elektronske poti do verodostojnih

informativnih virov tudi zelo uporaben vir podatkov. V letu 2024 bo najverjetneje uporabnikom omogočen dostop in članom tudi oddaljen dostop do obsežne zbirke strokovnih člankov iz elektronskih publikacij Ebsco hosta, do elektronske baze Press Reader in do Arhiva časopisa Večer.

Knjižnica Radlje ob Dravi zagotavlja svojim uporabnikom dostop do portala Biblos – torej izposojajo e-knjig v slovenskem jeziku. Vsako leto dokupimo vsaj nekaj aktualnih naslovov in tako postopno večamo zbirko. Septembra 2023 svojim članom ponujamo skupno 877 naslovov elektronskih knjig v slovenskem jeziku. Z e-knjigami želimo tudi dopolniti ponudbo tistih aktualnih naslovov, po katerih je več povpraševanja. Posamezni naslov e-knjige je namreč lahko istočasno izposojen pri več članih.

Knjižnica svojim članom zagotavlja tudi dostop do elektronskih zvočnih knjig na portalu Audibook. Trenutno je članom na razpolago 200 naslovov in v letu 2024 načrtujemo nakup novega paketa 100 naslovov zvočnih knjig, ki vsebuje aktualne naslove leposlovnih in strokovnih del. Zvočne knjige so zanimive predvsem za člane, ki imajo težave z vidom ter za člane, ki so vajeni poslušanja tovrstnih vsebin zaradi narave dela ali življenjskih navad.

2.3 Strokovno bibliotekarsko delo

Vso pridobljeno gradivo bomo strokovno obdelali in ga dali uporabnikom knjižnice čim prej na razpolago. Strokovna obdelava gradiva obsega:

- vsebinsko obdelavo – vnos v računalniško bazo podatkov, ureditev podatkov;
- tehnično obdelavo – žigosanje inventarizacijo ovijanje, lepljenje nalepk itd.;
- spremljanje podatkov in priprava obdobjnih poročil in statističnih podatkov;
- statistično obdelavo letnega prirasta in temeljne zaloge gradiva,
- druge dejavnosti za oblikovanje in vzdrževanje knjižničnih zbirk (urejanje, odpis, spremljanje, vrednotenje),
- dejavnosti za promoviranje knjižnične zbirke, objavljane novice, prispevki na portalu Dobreknjige.si, oblikovanje dejavnosti in podobno.

Strokovno delo poteka v programu za knjižnice na portalu Cobiss. Za uspešno in nemoteno delo je potrebno aktivno in pozorno sledenje spremembam ter permanentno izobraževanje za uporabo sistema.

3 INFORMACIJSKA SLUŽBA

Informacijska služba je organizirana v vseh enotah knjižnice in jo izvajajo vsi zaposleni, ki delajo z uporabniki.

3.1 Pomoč uporabnikom pri pridobivanju informacij

Informacijska služba za uporabnike bo zajemala:

- uvajanje uporabnikov v iskanje in rabo vseh vrst informacijskih virov,
- neposredna pomoč pri iskanju gradiva,
- dajanje vseh vrst informacij (osebno, ob obisku in telefonsko),
- pomoč uporabnikom pri uporabi referenčnega in drugega gradiva v knjižnici,
- informiranje osnovnošolcev in dijakov v okviru projekta Rastem s knjigo in s programi za osnovnošolce različnih starosti, ki smo jih oblikovali s poudarkom na prilagoditvi njihovi starosti in potrebam.

3.2 Informiranje uporabnikov

Uporabnike bomo informirali o storitvah knjižnice, novostih in prireditvah s pisnimi sporočili, s pomočjo oglaševanja na oglasnih deskah, preko Radia Radlje, spletne strani knjižnice, napovednika prireditev in socialnega omrežja Facebook.

4 MATIČNA SLUŽBA

Knjižnica Radlje ob Dravi je odgovorna za strokovno delo knjižnic na svojem območju. Kot matična knjižnica bomo skrbeli za:

- strokovnost knjižničarskega poslovanja,
- seznanjanje z novostmi na področju bibliotekarstva,
- vodenje ustrezne nabavne strategije in oblikovanje ustreznih knjižničnih zbirk,
- centralno obdelavo gradiva.

5 DOMOZNANSKA DEJAVNOST

Knjižnica Radlje ob Dravi bo tudi v letu 2024 skrbela za zbiranje, selekcijo in obdelavo domoznanskega gradiva.

Nadaljujemo tudi z evidentiranjem člankov z domoznansko vsebino in sodelujemo v koroških domoznanskih projektih, predvsem s koroškim muzejem in koroško območno knjižnico.

Na področju domoznanske dejavnosti je pomembno obveščanje in informiranje založnikov kot so razna društva in ustanove ter samozaložnikov o postopkih izdajanja publikacij in obveznem izvodu ter ozaveščanje o pomenu prisotnosti publikacij v knjižnični zbirki splošne knjižnice.

6 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE DELAVCEV

Sodobna tehnologija in prilagajanje knjižničnih storitev potrebam uporabnikov zahtevata od zaposlenih, da se nenehno strokovno izobražujejo in izpopolnjujejo. V letu 2024 se bomo udeležili:

- izobraževanj, ki jih pripravljajo strokovne organizacije: NUK, Združenje splošnih knjižnic, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije-ZBDS, posamezna društva bibliotekarjev,
- tečajev za izboljšanje dela v sistemu COBISS, ki jih izvajata IZUM v Mariboru in NUK v Ljubljani,
- izobraževanj in predstavitev dobrih praks v organizaciji posameznih splošnih knjižnic,
- izobraževanj v izvedbi Učnega centra MKL,
- strokovnih ekskurzij v druge slovenske knjižnice,
- drugih izobraževanj in usposabljanj, ki so nujna za nemoteno delo v knjižničarski stroki.

Predvidevamo, da se bo vsak zaposleni v letu 2024 udeležil vsaj enega strokovnega izobraževanja.

7 POSLOVANJE Z UPORABNIKI

Vsa dejavnost knjižnice bo namenjena bralcem in iskalcem informacij. Zagotavljali jim bomo:

- vsestransko uporabo gradiva in informacijskih virov;
- dostopnost do vseh baz podatkov – pomoč pri iskanju knjižnega gradiva;
- izročanje gradiva v čitalnici,

- izposojajo gradiva na dom;
- naročanje in rezervacije knjižničnega gradiva;
- medknjižnično izposojajo gradiva iz drugih knjižnic v Sloveniji.

7.1 Odpiralni čas

Redni odpiralni čas ostaja enak, kot smo ga vzpostavili v letu 2020.

Počitniški odpirani čas, ki velja v juliju in avgustu, ostaja prav tako enak, kot smo ga vzpostavili v letu 2021.

V letu 2024 bo Knjižnica Radlje ob Dravi skupno z vsemi enotami imela za uporabnike naslednji **redni odpiralni čas**:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	tedensko ur
Radlje ob D.	9-17	9-17	9-17	9-17	7-15	8-13	45
Muta		13-17	11:30-15	13-17	11:30 -15	-	15
Vuzenica	12-17	-	10-15		10-15	-	15
Podvelka	9-12 in 13-17	-		11-17	-	-	13
Ribnica na Pohorju	-	9-12 in 13-17		-	-	-	7
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	22	19	16,5	18	16,5	5	97

Počitniški odpiralni čas, ki velja od 1. julija do 31. avgusta 2024:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	tedensko število ur
Radlje ob D.	9-17	9-12	9-17	9-15	9-15	9-12	-	34
Muta	-	13-17	-	-	11-15	-	-	8
Vuzenica	14-17	-	-	-	-	-	-	3
Podvelka	-	-	-	14-17	-	-	-	3
Ribnica na Pohorju	-	14-17		-	-	-	-	3
Kapla	-	-	-	-	-	-	-	
SKUPAJ:	11	10	8	9	10	3		51

Z uveljavitvijo Uredbe o spremembi Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. List RS št. 162/22 z dne 23. 12. 2022) je določen nov minimalni obratovalni čas enot splošnih knjižnic. V skladu s spremembami bi morali najkasneje s 7. januarjem 2024 biti krajevni knjižnici Muta in Vuzenica odprti minimalno 20 ur tedensko in knjižnica Ribnica na Pohorju minimalno 10 ur tedensko. To pomeni dodatnih 13 ur odpiralnega časa, ki ga bomo lahko zagotovili šele z zaposlitvijo dodatnega strokovnega delavca in po obdobju osnovnega usposabljanja za delo z uporabniki. Zaradi tega ne predvidevamo, kdaj bi do spremembe lahko prišlo. Zagotovo pa bo zakonitost poslovanja knjižnice prioriteto obravnavana, ko bo realizirana dodatna zaposlitev.

7.2 Uporabniki knjižnice

Člani knjižnice so uporabniki, ki se vpišejo v skladu s poslovníkom knjižnice, ob vpisu sprejmejo pogoje članstva, kar potrdijo s podpisom na vpisni izjavi. V registru članov se vodijo podatki o aktivnih članih in o članih, katerih podatki se po preteku enega leta po izteku članstva ne izbrišejo zaradi vnesene opombe, nepravilnega dolga ali izposojenega gradiva. V registru članov je tako v letu 2023 dobrih 25 % prebivalcev.

Število aktivnih članov je eden izmed pokazateljev uspešnega delovanja knjižnice. V letu 2024 predvidevamo, da se bo aktivnost članov izboljšala z doseženih 18,4 za vsaj 1 %. Tudi v letu 2024 si bomo prizadevali, da pritegnemo v knjižnico Radlje in njene enote **vsaj enak odstotek prebivalcev, kot v letu 2023 – to pomeni člane, ki bodo knjižnico obiskali vsaj enkrat v letu. Predvsem si moramo prizadevati v tistih okoljih, kjer ugotavljamo, da je vpis in uporaba knjižnice nižja.**

Vpisovanje novih članov bomo spodbujali s:

- podarjeno enoletno članarino, če se bo član včlanil v mesecu aprilu ali v novembru,
- uvedbo možnosti nakupa bona za članarino,
- uvedbo možnosti trimesečnega članstva in plačilom nižje članarine. Ta možnost bo namenjena odraslim zaposlenim osebam,
- z dejavnostmi in prireditvami za promocijo branja za različne ciljne skupine.

7.3 Stroški uporabe knjižnice za uporabnike in člane

V letu 2024 ne načrtujemo zvišanja letne članarine ali zvišanja zamudnine. Nazadnje sta se zamudnina in članarina za zaposlene zvišali v letu 2022. Pri povišanju smo upoštevali draženje stroškov in višino članarin ter zamudnin v ostalih koroških splošnih knjižnicah. Ponudba knjižničnih storitev je v knjižnicah Slovenj Gradec, Dravograd in Radlje ob Dravi primerljiva in posledično je upravičeno, da sta članarina ter zamudnina vsaj zelo podobni, če ne izenačeni.

Knjižnica Radlje ob Dravi zaračunava članom **članarino, ki bo v letu 2024 znašala:**

- za odrasle zaposlene: 10 €,
- za študente, kmete, gospodinje in upokoјence: 5 €,
- članarina za tri mesece: 3 €. To članarino bo potrebno poravnati ob vpisu, medtem ko je ostale članarine možno plačati v roku treh mesecev od vpisa ali od podaljšanja članstva.
- kot spodbudo k včlanitvi odraslih prebivalcev bomo ponudili nakup bonov za letno članarino v vrednosti 10 in 5 €. Ob primerni promociji te možnosti, bi se lahko povečalo število odraslih članov, sploh tistih, ki mogoče že koristijo storitve knjižnice, vendar za to ne uporabljajo svoje izkaznice.

Članstvo je v Knjižnici Radlje v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic brezplačno za otroke in mlade do 18. leta starosti ter za brezposelne osebe, ki so registrirane na Zavodu za zaposlovanje.

Knjižnica zaračunava zamudnino za nepravočasno vrnjeno gradivo s ciljem, da gradivo v knjižnicah čimbolj kroži in doseže čim večji krog uporabnikov. Zamudnina bo v letu 2024 znašala:

- za vsako enoto gradiva 0,20 € na dan.

Knjižnica zaračunava članom knjižnice medknjižnično izposojanje gradiva iz knjižnic po Sloveniji in sicer za enoto gradiva 10 €. Medknjižnično izposojanje gradiva iz koroških splošnih knjižnic je za

člane vseh koroških splošnih knjižnic brezplačna. Stroške pošiljanja krije osrednja območna knjižnica Ravne.

Knjižnica v skladu s Pravilnikom o splošnih pogojih poslovanja zaračunava **stroške, ki so povezani z neposredno uporabo knjižničnih storitev**: izgubljena izkaznica, fotokopiranje iz gradiva knjižnice, tiskanje in podobno ter **stroške, ki nastanejo pri neposredni uporabi knjižničnega gradiva**: izgube gradiva, poškodbe na gradivu in podobno. Vsi predvideni stroški in načini njihove določitve so navedeni v ceniku knjižnice.

Knjižnica bo v letu 2024 dodala na svoj cenik tržne dejavnosti, ki jih knjižnica lahko izvaja v skladu s predpisi in dopolnitvijo v odloku o ustanovitvi z dodanimi dejavnostmi po klasifikacijah:

- prodajo promocijskih materialov,
 - najem prostora galerije in
 - najem tehnične opreme: projektorja s projekcijskim platnom in ozvočenja,
- kot je bilo sprejeto na 6. redni seji sveta zavoda, 3. decembra 2019.

7.4 Načrtovanje obiska in izposoje

V letu 2024 načrtujemo, da bomo na dom in v knjižnico izposodili vsaj toliko gradiva, kot v letu 2023, seveda, če ne bo izrednih dogodkov ali razmer, ki bi vplivale na dostopnost knjižničnih storitev. Na ohranjanje že doseženega obsega izposojenega gradiva lahko vplivamo predvsem s premišljenim izborom kupljenega gradiva in z mehanizmi kontrolirane izposoje. Tudi v letu 2024 bomo razvijali različne oblike obveščanja o kvalitetnem čtivu in priporočil za branje po različnih poteh in v različnih oblikah:

- priporočila in povezave do informacij o knjigah na spletni strani knjižnice,
- označevanje nagrajenih knjig,
- vzdrževanje in oblikovanje sistemov medsebojne izmenjave informacij o knjigah,
- izvajanje bralne značke za odrasle,
- izvajanje vodenih pogovorov o knjigah,
- sezname novosti na spletni strani knjižnice,
- tematske razstave knjig,
- spodbujanje izposoje in uporabe e-knjig na portalu Biblos,
- vzdrževanje in dopolnjevanje tematskih seznamov knjig za mlade »Mladi berejo...Izbrano«,
- spodbujanje uporabe spletnega portala o dobrih knjigah Dobreknjige.si, ki ga vsebinsko gradijo strokovni delavci splošnih knjižnic, tudi ena strokovna delavka v Knjižnici Radlje.

V letu 2024 si bomo prizadevali, da pritegnemo v knjižnico čim več obiskovalcev, kar je v današnji sodobni potrošniški družbi vedno težje. Knjižnice namreč za pozornost uporabnikov konkuriramo s številnimi ponudniki, ki nudijo povsem druge možnosti za preživljanje prostega časa. Naš potencial je ustrezna in aktualna knjižnična zbirka ter premišljen izbor prireditev in dejavnosti v specifičnem okolju knjižnice, ki pa pogosto zahtevata veliko več finančnih sredstev, kot jih prejmemo od občin ustanoviteljic in države. V letu 2024 želimo vsaj obdržati nivo obiska iz leta 2023 in menimo, da je že to dosežek. Predvsem knjižnična zbirka, ki se v preteklih nekaj letih ni ustrezno dopolnjevala, je lahko pomemben razlog za manjši interes uporabnikov, kot tudi nezadostni kadri in sredstva za dejavnosti in prireditve za spodbujanje k branju in obiskovanju knjižnice.

8 PRIREDITVE IN DRUGE DEJAVNOSTI

Knjižnica je organizator in ponudnik raznovrstnih kulturnih prireditev in dejavnosti. Po času epidemije in z njo povezanih omejitev se je z letom 2022 vrnilo obdobje dokaj običajnih razmer za prirejanje dogodkov. Še vedno pa obstaja določena skrb za zdravje in večja previdnost pri starejši populaciji, ki je hkrati najpogostejša publika na različnih dogodkih v knjižnici.

Knjižnica bo tudi v letu 2024 skrbno izbirala prireditve, da se doseže čim več ciljev, ki si jih pri teh aktivnostih zadamo; predvsem na področju spodbujanja branja in uspešnega predstavljanja raznolikosti knjižničnih storitev, ki jih sodobna knjižnica nudi uporabnikom v različnih življenjskih obdobjih.

Dejavnosti bomo organizirali v vseh krajevnih knjižnicah, kjer to prostor in možnosti omogočajo (Muta, Podvelka, Ribnica ter po preselitvi tudi Vuzenica), največ pa seveda v osrednji knjižnici v Radljah. V posameznih krajevnih knjižnicah bomo tako izvedli predvsem prireditve, za katere dobimo pobudo iz okolja in v sodelovanju s pobudniki, ki so po večini društva, osnovne šole in druge organizacije ter skupine.

Po vseh enotah knjižnice bomo tudi v letu 2024 izvedli prireditve, ki so že utečene in nekakšne stalnice v ponudbi knjižnice.

Tudi v letu 2024 bomo predvsem pri pripravi razstav sodelovali z JSKD, območno enoto Radlje in s Koroško galerijo likovnih umetnosti.

Posebno skrb bomo tudi v letu 2024 posvečali delu z mladimi bralci in prirejali prireditve, ki so povezane z branjem in knjigo.

Za boljšo prepoznavnost in povezanost dogodkov za spodbujanje branja bomo v aprilu 2024 nadaljevali s pripravami festivala branja: »Rad berem, več vem«, v okviru katerega:

- se bodo odvijali dogodki ob zaključkih: bralne značke za odrasle, Sovice v vrtcu, knjižnih čajank,
- bomo v sodelovanju z različnimi društvi in ustanovami postavili promocijska mesta izven knjižnic. Promocijska mesta bodo opremljena z bukvicami za vsakogar, predstavitev knjižničnih dejavnosti in vabili na dogodke.
- bomo za predšolske otroke in osnovnošolce pripravili kino v knjižnici,
- bomo izdali zbornik literarnih besedil, ki bodo prispela na literarni natečaj, razpisan v februarju.

8.1 Prireditve za otroke in mladino

PRAVLJICA POTUJE – mesečne pravljичne ure po vseh enotah knjižnice

Potekale bodo od oktobra do aprila, praviloma enkrat mesečno v osrednji in v vseh krajevnih knjižnicah.

Pravljična ura se bo izvajala v dopoldanskem času v dogovoru in sodelovanju z vrtci.

Cilj izvajanja pravljičnih ur, ki jim sledi pogovor ter ustvarjalna delavnica ali igra je doživetje otroške literature in pomeni nekoliko drugačno bralno izkušnjo v okolju knjižnice, ki je tudi sicer spodbujajoče za mlade bodoče bralce. Na pravljičnih urah se predstavi kvalitetna slovenska kot tudi tuja otroška literatura, posredno predstavi novosti in izpostavi klasične ter sodobne ustvarjalce: ne samo pisatelje, temveč tudi prevajalce in v veliki meri ilustratorje.

PRILOŽNOSTNE PRAVLJIČNE URE ali PREDSTAVE

Organizirali jih bomo v skladu s kadrovskimi in drugimi možnostmi ob prazniki, ki so povezani z literaturo: v februarju ob slovenskem kulturnem prazniku, v aprilu ob mednarodnem dnevu knjig za otroke ali ob slovenskih dnevih knjige, v oktobru ob dnevu izvirne slovenske slikanice in v decembru. Takrat se dogovorimo z vrtci in ponekod tudi šolami. Nekatere obiščemo v njihovih

okoljih, druge povabimo v knjižnico; odvisno od razdalje. Če pravljичnemu pripovedovanju sledi ustvarjanje, izdelke razstavimo v knjižnicah.

UGANKA MESECA

V vseh enotah knjižnice bomo kot je že utečeno pripravili uganko meseca za osnovnošolce. To sta dve uganki, prilagojeni za osnovnošolce nižjih in višjih razredov. Odgovore na vprašanja ugank otroci pridobijo iz knjig, uganke pa so v vsakem mesecu na aktualne teme. Konec meseca je žrebanje po enotah, nagrada je praktična.

VRTCI SE PREDSTAVLJAJO

Po dogovoru z vrtci bomo omogočili skupinam, da se predstavijo in sodelovali po organizacijski plati.

RAZRED NA OBISKU V KNJIŽNICI

Po dogovoru s posameznimi šolami bomo v letu 2024 organizirali predstavitvene ogledne knjižnice, in sicer: za otroke, ki obiskujejo vrtec, za učence osnovnih šol, za šolo s prilagojenim programom in za srednjo šolo Muta.

USTVARJALNA SREČANJA za otroke

Bodo tako kot je že utečeno potekala od januarja do marca in od oktobra do decembra dvakrat mesečno ob ponedeljkih med 17. in 19. uro v knjižnici v Radljah. Hkrati potekajo ustvarjalna srečanja za odrasle. Za otroke so srečanja brezplačna, saj se ustvarja z naravnimi in odpadnimi materiali.

RASTEM S KNJIGO za sedmošolce in dijake prvih letnikov srednje šole

V okviru projekta "Rastem s knjigo : slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu", ki je zasnovan s strani Ministrstva za kulturo, Ministrstva za šolstvo in šport ter v sodelovanju s slovenskimi splošnimi knjižnicami, nas vsako leto obišejo generacije sedmošolcev, za katere pripravimo program, ki zajema: predstavitev knjižnice, knjižnično-informacijsko opismenjevanje, predstavitev elektronsko dostopnih storitev knjižnice in elektronskih gradiv ter motivacijo za branje. Ob obisku je vsakemu sedmošolcu podarjeno mladinsko leposlovno delo. Projekt je del sistematične podpore razvoju bralne kulture na različnih starostnih stopnjah. Sedmošolci vseh petih šol in dveh podružničnih šol nas bodo predvidoma obiskali do konca šolskega leta, torej do junija 2024.

V projekt so zajeti tudi dijaki prvih letnikov srednjih šol, tako bodo Knjižnico v Radljah predvidoma do junija 2024 obiskali dijaki srednje šole na Muti.

Program vsako leto nekoliko prilagodimo in posodobimo, da ustreza sodobnim potrebam mladih uporabnikov knjižničnih storitev.

KNJIŽNE ČAJANKE v osnovni šoli izvajamo v sodelovanju z OŠ Muta. Učenci berejo knjige na določeno temo in branje zaključijo s pogovorom, na katerega povabimo strokovnjaka z obravnavanega področja. Dejavnost aktivno spremljamo in prilagajamo v sodelovanju s šolo. V šolskem letu 2023/2024 bodo za tretjo triado izvedene tri čajanke na teme: Spletne nasilje, Ljubezen in Na lovu za kriminalom, za drugo triado pa dve čajanki na temi: Življenje nekoč in danes (Prehrana) in Drugačnost. Zaključno prireditev knjižnih čajank v aprilu (predvidoma 18. 4. 2024) bodo pripravili učenci, ki so sodelovali na obeh stopnjah. Prireditev je za starše, učitelje, zaposlene iz splošne knjižnice in ostale učence. Sodelujoči učenci in mentorica pripravijo program, s katerim predstavijo čajanke, Knjižnica Radlje ob Dravi pa podeli nagrade sodelujočim. Na tak način osnovnošolci berejo in se pogovarjajo o temah, ki jih zanimajo in zadevajo ter se srečajo z ljudmi, ki z njimi delijo svoje izkušnje.

POČITNIŠKI PROGRAM za osnovnošolce in dijake: POČITALCI

V poletnih počitnicah od leta 2016 za osnovnošolce in srednješolce izvajamo dejavnost Počitalci – počitniški bralci, ki je zelo učinkovita in jo bomo v enaki obliki izvedli tudi v počitnicah 2024.

Sodelujoči za prebrano knjigo, ki jo je potrebno tudi na kratko opisati, prejmejo nalepko. Knjiga mora biti primerna starosti sodelujočega. Določeno število prebranih knjig – zbranih nalepk prinaša nagrade. Na tak način smo za branje motivirali številne otroke, ki zagotovo svojega prostega časa ne bi preživeli s knjigo. Odmevna je tudi prireditve na koncu, na kateri še izžrebamo nagrajence.

V času poletnih počitnic bomo izvedli tudi ustvarjalne ponedeljke za otroke in uredili počitniško igralnico.

POČITNIŠKI PROGRAM za predšolske otroke: MINI BRALEC

V poletnih počitnicah 2023 smo za predšolske otroke oblikovali in prvič izvedli bralno akcijo, ki vključuje seveda tudi družine predšolskih otrok, ki praviloma še ne berejo sami. Zaradi odličnega odziva bomo akcijo izvajali tudi v naslednjih počitnicah.

SOVICA V VRTCU je nova oblika spodbujanja družinskega branja in obiskovanja knjižnice, ki smo jo v sezoni oktober 2019 - april 2020 izvajali prvič, pa še takrat v okrnjeni obliki zaradi epidemije. Dejavnost je oblikovana tako, da povezuje knjižnico, vrtce in družine s predšolskimi otroki. Otroci s starši obišejo knjižnico, si izposodijo knjige s priporočilnega seznama in jih doma prebirajo. V vrtcu otroci predstavijo prebrane vsebine. To obliko branja bomo v šolskem letu 2023/2024 izvajali v enotah: Radlje, Muta, Podvelka in Ribnica na Pohorju za skupno 24 skupin otrok iz vrtcev.

KNJIŽNE URE so oblika sodelovanja posamezne skupine iz vrtca, ki na podlagi izdelanega vsebinskega programa obiskuje knjižnico v posameznem šolskem letu. Trenutno potekajo knjižne ure drugo sezono v knjižnici Podvelka za skupino iz vrtca v Podvelki. Otroci z mentoricama: vzgojiteljico in knjižničarko na zaključku šolskega leta predstavijo vsebine in knjige, ki so jih v knjižnici spoznavali ter dejavnosti, ki so jih v knjižnici ali v vrtcu na podlagi tega izvedli. Vsebinsko bogat program je odlična oblika spodbujanja branja, raziskovanja in uporabe knjige kot informacijskega vira v zgodnjih letih malih bralcev.

KNJIŽNE MIŠICE v sklopu projekta Mladi, povabljeni v koroške knjižnice. Projekt je nastal v sodelovanju z debatnim krožkom Gimnazije Ravne na Koroškem in vseh koroških splošnih knjižnic pod mentorstvom Tee Kovše s ciljem, da bi pritegnili mlade in spodbudili bralno kulturo med njimi. V vsaki koroški knjižnici je predvideno eno srečanje v posameznem šolskem letu. Knjižnice zagotovimo prostor in sodelujoče učence zadnjega triletja osnovne šole, program pa zagotovi območna knjižnica Ravne na Koroškem. V do sedaj izvedenih srečanjih so v Knjižnico Radlje prišli učenci vseh petih osnovnih šol (iz petih občin) in iz podružnične šole Kapla.

»BODI KUL, BERI FUL« - Projekt branja za mlade od 13. – 18. leta

V letu 2024 načrtujemo sodelovanje pri projektu, ki ga je zasnovala Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika in se je razširil na vse koroške knjižnice. Cilj je spodbujati bralno motivacijo, seznaniti mlade s kakovostno literaturo in vzgajati bralce za vse življenje.

Akcija, ki je namenjena mladim od 13. do 18. leta, poteka vsako leto od oktobra do marca in se s sklepno prireditvijo ter podelitvijo priznanj slavnostno zaključuje v aprilu. Pri projektu sodelujejo osnovne in srednje šole.

Mladim pripravimo zanimiv in kvaliteten izbor literature, med katero lahko izbirajo med zgodbami, pesmimi, stripi in poučnim branjem. Nekateri izvodi knjig so dostopni tudi v elektronski obliki v spletni eKnjižnici Biblos, ki si jih bralci lahko prenesejo oz. izposodijo s svojimi prenosnimi napravami (e-bralniki, pametnimi telefoni, tablicami in računalniki). Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama ter o njih navesti osnovne podatke, napisati svoje misli in podati oceno. Zgibanke, oblikovane mladim privlačno, lahko dobijo in kasneje oddajo tako v splošni kot tudi v šolskih knjižnicah. Naš cilj je, da v projekt vključimo čim več mladih in ga razširimo na vse osnovne in srednje šole na svojem območju.

PROGRAMI ZA osnovnošolce – so programi, ki jih knjižnica oblikuje za posamezne razrede osnovnih šol in predstavi osnovnim šolam svojega območja na skupnem sestanku:

1. triada:
 - tematika: dogovorjena za vsak razred glede na učni načrt ali izbiro aktualne slikanice;
 - oblike: pravljica ura, igra, kviz, uganke, risanje (v najbližji enoti knjižnice ali izjemoma v šoli in potem razstava risbic);
 - termin obiska: kadarkoli v letu.
4. razred:
 - tematika: Pot knjige;
 - oblika: vsebino in gradiva je izdelala Javna agencija za knjigo, v knjižnici smo prilagodili za naše razmere;
 - termin obiska: april.
5. razred:
 - tematika: Skrivnost izginulih črk;
 - oblike: vsebino in gradiva je izdelala Javna agencija za knjigo, v knjižnici smo prilagodili za naše razmere;
 - termin obiska: april.
6. razred:
 - tematika: pisatelj Primož Suhodolčan in njegove knjige;
 - oblike: predstavitev, pogovor, naloge;
 - termin obiska: kadarkoli v letu.
7. razred:
 - Rastem s knjigo – program se posodablja glede na razmere in morebitne spremembe s strani JAK. Učenci prejmejo tudi knjigo za darilo;
 - termin obiska: predlagano od oktobra do decembra – da se lahko prejete knjige vključijo v programe spodbujanja branja v šoli.
8. razred:
 - tematika: COBISS, Moja knjižnica, mCobiss
 - oblike: predstavitev digitalne poti do knjižnice, uporaba portala COBISS+ na računalnikih in mCOBISS-a na telefonih;
 - termin obiska: v prvih mesecih šolskega leta oziroma kadarkoli.
9. razred:
 - tematika: kako poiskati zanimivo čtivo, kako dostopati do elektronskih in do zvočnih knjig;
 - predstavitev portalov Dobreknjige.si, Audibook in Biblos ter preizkus delovanja na knjižničnih računalnikih ali telefonih;
 - termin obiska: kadarkoli v letu.

Osnovne šole se odločijo za posamezni program in individualno dogovorijo v okviru predlaganega obdobja. Med programe spada tudi dejavnost Rastem s knjigo za sedmošolce, ki se že utečeno izvaja.

DODATNI PROGRAM

Občasno in priložnostno bomo organizirali različne **dejavnosti za otroke**: videoure, vodene ogleda tematskih in likovnih razstav in podobno.

V času jesenskih, zimskih in pomladanskih počitnic bomo pripravili **program za otroke in mlade** v povezavi in s sodelovanjem Društva prijateljev mladine Radlje ali samostojno.

Še več in tesneje bomo sodelovali z zavodom ŠKTM, ki izvaja različne dejavnosti, predavanja, izobraževanja in druge oblike koristnih druženj za različne ciljne skupine. Nekatere dejavnosti bomo izvedli v naših knjižnicah – po presoji in v dogovoru.

8.2 Prireditve za odrasle

Tako kot izvajamo doslej, se bomo tudi v letu 2024 trudili izbrati in organizirati prireditve, ki bodo čimbolj zadovoljile naše obiskovalce in zadostile interesom čim več ljudi. Tesneje se bomo povezali z drugimi izvajalci v našem okolju, da se bodo naše aktivnosti dopolnjevale in ne podvajale.

LITERARNI VEČERI IN PREDSTAVITVE KNJIG

Priredili bomo literarne večere, na katerih se bomo srečali s pisatelji in pesniki ter predstavitve knjig z različnih strokovnih področij. Izbiramo aktualne teme in knjige. Pri predstavitvah damo prednost pisateljem, katerih dela smo uvrstili na priporočilni seznam bralne značke za odrasle v aktualni sezoni.

BRALNO – POGOVORNA SREČANJA, ki potekajo enkrat mesečno v sodelovanju z Društvom upokojencev Muta, bomo izvajali tudi v letu 2024 – v prostorih knjižnice Muta. Ob vpisovanju udeležencev bralne značke Korošci pa bukve beremo v sezoni 2023/2024 bomo ponovno preverili pripravljenost udeležbe na bralnih srečanjih, ki bi jih organizirali v osrednji knjižnici Radlje ali v kateri od krajevnih knjižnic. Oblikovanje skupin bo odvisno od izraženega interesa. Na bralno pogovornih srečanjih je večji poudarek na branju in pogovorih o knjigah, ki so tudi na priporočilnem seznamu bralne značke za odrasle in na spremljanju knjižnih novosti in bralnih trendov

BRALNE URE

Bralne ure izvajamo v domu za starejše občane Hmelina v Radljah. Izvedemo jih praviloma enkrat na dva meseca po dogovoru ali ob različnih priložnostih. Tudi v letu 2024 bomo sodelovali z organizatorji družabnega življenja v domu Hmelina in če bo covid situacija dopuščala, bomo bralne ure izvedli.

DEMENCI PRIJAZNA TOČKA

Knjižnica je v letu 2019 postala demenci prijazna točka DPT, kar pomeni dodatno usposobljenost vseh delavcev knjižnice, posebej tistih, ki prihajajo v stik z uporabniki. Dodatna usposobljenost zajema znanje in veščine, ki omogočajo, da pomagamo tako osebam, ki so zboleli, kot svojcem, ki v knjižnici iščejo informacije o bolezni. DPT pomeni za knjižnico tudi, da bomo prepoznavali potrebe in spremljali ponudbo in kot javno dostopna ustanova omogočali izobraževanja, delavnice in prireditve na to tematiko.

BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE »KOROŠCI PA BUKVE BEREMO«

Bralno značko pod enakim imenom izvajamo vse koroške knjižnice. Odziv bralcev je povsod zelo dober in zato bomo z bralno značko nadaljevali. Sezona se začne z oktobrom in traja do aprila. Predvidoma 22. aprila 2024 jo bomo zaključili s predstavitvijo knjige in obiskom pisatelja ali pisateljice.

POTOPIŠNA PREDAVANJA

Organizirali bomo vsaj 4 potopisna predavanja (januar, marec, oktober, november) in izbirali med področji, ki v knjižnici še niso bila predstavljena. Pri izbiri dajemo prednost domačinom, ki potujejo in želijo predstaviti svoja potovanja ter popotnikom, ki ob potovanjih izdajo tudi knjigo. Ob predavanjih pripravimo tematsko razstavo knjig, ki predstavljajo kraj ali deželo, ki je tema predavanja. S tem spodbudimo obiskovalce k iskanju informacij in branju.

RAZSTAVE

S preselitvijo osrednje knjižnice v stavbo Center Radlje, je knjižnica pridobila večji prireditveni in razstaviščni prostor, ki ga imenujemo galerija Knjižnice Radlje. To je ločen prostor v drugem nadstropju, ki sprejme vsaj 80 obiskovalcev. V sodelovanju z JSKD, območno izpostavo Radlje in Koroško galerijo likovnih umetnosti Slovenj Gradec bomo skrbeli, da se bodo v prostoru prirejale razstave likovnih in drugih del. Namenjen pa bo tudi večjim prireditvam, koncertom, predstavam, ki jih bomo izvedli sami ali v sodelovanju z drugimi ustanovami in zavodi.

RAZSTAVE V RAZSTAVNIH VITRINAH

V razstavnih vitrinah bomo organizirali razstave manjših predmetov in k razstavljanju povabili posameznike, društva, skupine.

TEMATSKE RAZSTAVE knjižničnega gradiva

Občasno in priložnostno razstavimo gradivo na določeno temo, ki je lahko spominski dan, pomemben dogodek, rojstni dan ali obletnica slovenskega pisatelja. Razstavljeno gradivo je namenjeno izposoji. Tudi v letu 2024 bomo na tak način izpostavili tako strokovno kot leposlovno literaturo.

USTVARJALNA SREČANJA in USTVARJALNE DELAVNICE

V knjižnici bomo še vedno ustvarjali in se družili na mesečnih ustvarjalnih srečanjih za otroke in odrasle vsak drugi in četrti ponedeljek v mesecu od oktobra do marca ter ob priložnostnih ustvarjalnih delavnicah.

POČITNIŠKI PROGRAM za odrasle

V poletnih počitnicah bomo za odrasle obiskovalce uredili kotichek za starše z revijami in knjigami, ki bi jim bile zanimive.

DEJAVNOSTI ZA SPODBUJANJE VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Organizirali bomo razne dejavnosti, predavanja, delavnice, ki so jih ustanove, društva ali posamezniki pripravljene izvesti z namenom spodbujanja vseživljenjskega izobraževanja. Kljub nezadostnim sredstvom za tovrstne dejavnosti, lahko velik del dejavnosti izvedemo v povezavi z osnovno dejavnostjo knjižnice – s promocijo knjig z različnih področij. Dogovori na tem področju nastajajo sproti in glede na aktualno ponudbo ter potrebe v našem okolju.

Ker se še vedno pojavljajo potrebe po usposabljanju za uporabo sodobne računalniške in druge komunikacijske tehnologije pri starejših, bomo po dogovorih s posameznimi skupinami zainteresiranih uporabnikov, izvedli usposabljanja za uporabo računalnika, ki smo ga imenovali Kaj brati – kje iskati? Program usposabljanja je ustrezen tako za odrasle kot za mladino.

PRIREDITVE V OKVIRU DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

Zaradi premalo strokovnega kadra je domoznanska dejavnost v knjižnici okrnjena, vendar se vsako leto potrudimo, da vključimo v program dejavnosti, s katerimi se predstavijo domačini ali domač kraj. Tudi v letu 2024 načrtujemo predstavitve vsaj dveh ustvarjalcev na različnih kulturnih področjih iz našega lokalnega okolja pod motom »Ustvarjam, torej sem«.

8.3 Druge promocijske dejavnosti za prepoznavnost knjižnice

Prepoznavnost knjižnične dejavnosti, oziroma konkretno poznavanje možnosti, ki jih knjižnične storitve ponujajo svojim uporabnikom, je v posameznem lokalnem okolju ključnega pomena za uspešno delovanje knjižnice. Z vsakim obveščanjem, s prireditvami, z lokalno usmerjeno promocijo dejavnosti, prepoznavnost izboljšujemo, vendar manjše knjižnice ugotavljamo, da kljub vsemu prizadevanju ne uspemo doseči velikega dela potencialnih uporabnikov. Zaradi tega »izgubljam v bitki« s prodornimi in ekonomsko močnimi ponudniki pristočasnih dejavnosti.

Zato se odločamo za sodelovanje v skupnih dejavnostih z drugimi splošnimi knjižnicami in ustanovami:

Na ožjem lokalnem nivoju – območju naših petih občin ustanoviteljic:

- sodelujemo z ustanovami in zavodi pri različnih dejavnostih in festivalih,
- sodelujemo ob občinskih praznikih, ko se tudi v knjižnicah pripravljajo in izvedejo dogodki.

Najpogosteje sodelujemo s pripravo razstav v prostorih knjižnice ali drugih predstavitev, če pa je dogajanje festivalne narave na prostem pa z ustvarjalnimi delavnicami in stojnico z »bukvicami za vsakogar«. Tudi v letu 2024 se bomo udeležili dogodkov v sodelovanju z drugimi deležniki v naših lokalnih skupnostih.

Na širšem lokalnem nivoju – območju Koroške:

- sodelujemo z ustanovami in zavodi, predvsem na področju promocije vseživljenjskega izobraževanja,
- sodelujemo s koroškimi knjižnicami pri izvedbi skupnih dejavnosti (Bodi kul, beri ful, Korošci pa bukve beremo, Knjižne mišice, druge priložnostne dejavnosti),

Na nacionalnem nivoju:

- sodelujemo v skupnih promocijskih aktivnostih pod okriljem Združenja slovenskih splošnih knjižnic (Teden slovenskih splošnih knjižnic, druge priložnostne dejavnosti).

9 MODERNIZACIJA KNJIŽNIC (oprema in prostori)

9.1 Oprema

V letu 2024 načrtujemo posodobitve, oziroma dokup opreme za skupno rabo v vseh knjižnicah iz lastnih prihodkov ter nakup pohištvene opreme in računalnikov za uporabnike s sredstvi posameznih občin. Načrtovane investicije in njihovo okvirno ovrednotenje je razvidno iz tabele:

Lokacija:	načrtovana oprema v letu 2024	lastna sredstva v €	sredstva iz občinskih proračunov v €
Oprema za skupno rabo in izvedbo dejavnosti	prenosni računalnik, prenosni projektor, tiskalnik članskih izkaznic	4.000	0
Knjižnica Muta	pohištvena oprema: knjižne police in zabojnik za vračanje gradiva, 2 računalnika za uporabnike	0	4.400
Knjižnica Vuzenica	pohištvena oprema: knjižne police in predalnik za tiskalnik	0	7.000
Knjižnica Podvelka	2 računalnika za uporabnike	0	2.400
Knjižnica Ribnica na Pohorju		0	0
	Nadomestitev nujne opreme	500	0
SKUPAJ	18.300 €	4.500	13.800

Vsi finančni viri so v tej fazi načrtovanja še negotovi. Knjižnica bo k nakupu osnovnih sredstev in opreme pristopila šele, ko bo posamezni finančni vir zagotovljen in bo znana višina sredstev. V skladu s potrebami, ki se pojavijo tekom leta in so bolj nujne od načrtovanega, se lahko načrti tudi spremenijo.

9.2 Prostori

Prostori osrednje knjižnice Radlje, krajevnih knjižnic Muta, Podvelka, Ribnica na Pohorju in Vuzenica so povsem ustrezni za izvajanje knjižnične dejavnosti. Prav tako je izboljšán prostorski pogoj za knjižnico v izposojevališču na Kapli, ki je z začetkom šolskega leta skupaj s šolsko knjižnico preseljena iz osnovnošolske stavbe v sosednjo stavbo.

V krajevnih knjižnicah Ribnica na Pohorju in Vuzenica so knjižnični prostori sicer manjši in večinoma namenjeni knjižnični zbirki in uporabi gradiva v knjižnici, vendar se za izvajanje dejavnosti uporabljajo sosednji prostori, ki jih sicer ne beležimo kot knjižnico, ampak uporabljamo v dogovoru z lastnikoma prostorov, torej občinama.

10 FINANČNI NAČRT

Predlog finančnega načrta za leto 2024 je oblikovan na osnovi realizacije v letu 2022, ocene stroškov v letu 2023, programa dela ter navodil občin ustanoviteljic za pripravo finančnih načrtov. Upoštevali smo predvidena izplačila plač javnim uslužbencem ter predvideno rast stroškov materiala in storitev. Obsega programa knjižnice nismo povečali, pač pa bomo dejavnosti, ki smo jih označili za novosti, izvajali v okviru posodobitev obstoječih dejavnosti.

Pri načrtovanju sredstev za nakup knjižničnega gradiva smo upoštevali strokovna priporočila in standarde ter predvideli sofinanciranje nakupa iz sredstev Ministrstva za kulturo v enaki višini kot v letu 2023. Ta podatek bo znan po zaključenem javnem pozivu ministrstva.

Načrtovali smo samo nujne investicije, pretežno v dokup knjižnih polic in posodobitev računalniške opreme za uporabnike, kjer je sedanja že preveč zastarela. Če bo možno pridobiti sredstva za računalniško opremo na podlagi razpisa Ministrstva za kulturo, se bomo za sredstva seveda prijavi in po možnosti znižali vložek občine.

Dejansko stanje financiranja knjižnične dejavnosti v letu 2024 bo znano po sprejetju občinskih proračunov in sprejemu usklajenega finančnega načrta za leto 2024.

Stanje potrebnih in pričakovanih sredstev je razvidno iz tabele:

Finančni načrt za izvajanje knjižnične dejavnosti v letu 2024-PREDLOG:								
finančni vir:	ministrstvo	lastna sredstva	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	SKUPAJ
Sredstva namenjena:	predvidevanje	načrt	proračun	proračun	proračun	proračun	proračun	
Plače redno zaposlenih	0,00	0,00	92.900,00	52.140,00	45.650,00	41.060,00	18.926,00	250.676,00
Plača novo zaposlenega knjižničarja od aprila 2024	0,00	0,00	5.368,00	3.013,00	2.637,00	2.373,00	1.093,00	14.484,00
Materialni stroški	0,00	4.000,00	38.842,00	8.248,00	7.221,00	6.495,00	2.994,00	67.800,00
Knjižnično gradivo	24.090,00	3.000,00	27.672,00	17.641,00	13.074,00	11.510,00	5.799,00	102.786,00
Nakup opreme	0,00	4.500,00	0,00	4.400,00	7.000,00	2.400,00	0,00	18.300,00
SKUPAJ	24.090,00	11.500,00	164.782,00	85.442,00	75.582,00	63.838,00	28.812,00	454.046,00

11 ZAKLJUČEK

Vloga knjižnice se v sodobni družbi spreminja: vedno večji poudarek pri delu knjižničarjev z uporabniki je na posredovanju zahtevnejših informacij iz verodostojnih referenčnih virov ter na intenzivnem spodbujanju branja pri vseh ciljnih skupinah uporabnikov, vključno z ranljivimi skupinami. Tovrstne aktivnosti knjižnice terjajo predane in strokovno usposobljene kadre, ki imajo stalne možnosti za dodatna izobraževanja. Ključno je število zaposlenih strokovnih delavcev, zato upamo, da bomo nove strokovne delavce v knjižnici lahko zaposlovali po podanem kadrovskem načrtu.

Vsa naša prizadevanja, tako po zadostnem številu zaposlenih, po zadostnih sredstvih za nakup gradiva, za nakup osnovnih sredstev, za nemoteno delovanje knjižnice; za vsa nujna posodabljanja, so namenjena izključno delu z uporabniki knjižnice, saj želimo na vseh področjih in v vseh vidikih našega strokovnega dela izboljšati kakovost in obseg naše dejavnosti v dobro naših uporabnikov in obiskovalcev.

Predlog programa dejavnosti Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2024 je bil predstavljen in sprejet na 18. redni seji Sveta Knjižnice Radlje ob Dravi, dne 28. 9. 2023.

Slavica Potnik
direktorica